

SEMBRA
LLIBRES

Latituds de l'enyor

Títol original: Latitudes of Longing

Primera edició: maig de 2021

© Del text original: Shubhangi Swarup, 2018

© De la traducció: Elisabet Ràfols Sagués, 2021

© D'aquesta edició: Sembrà Llibres, Coop. V., 2021

© De la il·lustració de la coberta: Ignasi Font, 2021

C/ del Real de Gandia, 3, baix esq.

46020 València

sembra@sembrallibres.com

www.sembrallibres.com

som cooperativa

Edició: Mercè Pérez i Xavi Sarrià

Disseny de la col·lecció: Setanta | www.setanta.es

Correcció: Núria Farrés

Maquetació: Josep Andrés

Editat per acord amb Pontas Literary & Film Agency.

Sembrà Llibres forma part de l'Associació d'Editorials Independents

www.llegirencatala.cat

Aquest llibre s'ha imprès a Bookprint

amb paper òfset cru de 80 grams

i ha estat compaginat amb cos 10,5 de la tipografia Chronicle.

ISBN: 978-84-16698-64-6

DL: V.-1186-2021

Shubhangi Swarup

LATITUDS DE L'ENYOR

Traducció d'Elisabet Ràfols Sagués

SEMBRA
LLIBRES

*Als meus pares, Sunanda i Govind,
al valor de les paraules, i a la saviesa del silenci*

ILLES

El silenci en una illa tropical és el so inexorable de l'aigua. Les ones, com la teva respiració, no et deixen mai. Ara fa dues setmanes que el borbotlleig i el renou de núvols ha ofegat les onades. Les pluges piquen a la teulada i en patinar marge avall, es perden en esquitxos. Bullen, baten, vibren i rellisquen. El sol és mort, et diuen.

En la llavor dels sons hi ha un silenci elemental. La calma de la boira i la quietud del gel.

En Girija Prasad, el nuvi, i la Chanda Devi, la núvia, s'han resignat a la seva sort: estranys en una habitació humida pel desig i inundada de somnis incipients. I en Girija Prasad somia furiosament aquests dies. Les pluges són favorables a les fantasies, una veritat gens científica.

Una nit, quan de sobte s'atura el xàfec, es desperta. Ha acostumat l'oïda a la cacofonia tropical com un espòs als ronc de la seva parella. En alçar-se amb un somni eròtic, es demana què ha passat. Qui se n'ha anat de l'habitació?

Des del seu llit de matrimoni fa una llambregada a terra, al matalàs rústec de la Chanda Devi, que dorm de cara a la finestra oberta i no de cara a ell. Excitat, contempla les corbes de la seva silueta en la foscor. Quan tots dos es van unir per a uns quants naixements durant la cerimònia de noces i van caminar al voltant del foc sagrat set vegades, ella li va seguir dòcilment les passes, ferma en la convicció que el destí els havia tornat a ajuntar en un nou avatar. Tanmateix, en aquest avatar ell hauria de tornar a trobar un lloc en el cor d'ella. «Fins llavors», va informar-lo la primera nit, «em faré el llit a terra».

Està ben desperta, afligida pels crits acusadors que emanen de l'altre costat. És l'espectre d'una cabra. L'espectre es va escapar d'innombrables reialmes per venir a vagar sobre la teulada. I ara les seves peülles inquietes han baixat fins a posar-se sota la finestra oberta, i omplir l'habitació i la seva consciència de culpabilitat.

—Ho sents? —pregunta ella. Pot notar la mirada d'ell a l'esquena.

—Què he de sentir?

—La cabra que esbiega a fora.

L'erecció neglígida s'esfuma. Ara està atent a la Chanda Devi i al tràngol que li presenta.

—No n'hi ha cap, de cabra que es passegi per casa nostra —va respondre amb exasperació.

Ella s'incorpora. L'esbiec es fa més fort, com si li digués que comunicui al seu marit somiador «M'has pres la vida, però no em pots prendre la vida del més enllà, carnívor pecador!»

—És ben bé aquí, darrere la finestra —li diu.

—Et fa por?

—No.

—Et sents amenaçada per aquesta cabra?

—No.

—Llavors potser podries no fer-ne cas i tornar a dormir —volia dir «hauries» i no «podries», però no gosa ser sever. S'ha adonat que la seva esposa no l'encaixa gaire bé, la dialèctica de la coerció. De fet, no encaixa bé la majoria de coses. Si almenys no fos tan atractiva, podria no fer-li cas i tornar a dormir.

—Com pots dormir? —li pregunta—. Vas tallar la criatura innocent a trossos, en vas picar la carn, la vas fregir amb cebes i all, i després te la vas menjar. I vas deixar que l'ànima intranquil·la rondés per casa!

Si les ànimes de diversos tipus d'animals que havia consumit tornaven per perseguir-lo, casa seva seria una combinació de zoo i d'estable, i no quedaria gens d'espai per moure's, i ja no diguem dormir. Però el tranquil Girija Prasad no pot dir-ho, això. Dos mesos de matrimoni i ja s'ha resignat a la imaginació fecunda de la seva esposa. És un acte d'esperança deliberat, atribuir el comportament

d'ella a la seva imaginació i no a cap malaltia mental. En consideració als fills que havien de néixer i a les dècades que haurien de suportar junts, anuncia:

—Si t'ha d'ajudar a dormir, deixaré de menjar carn.

Així és com el carnívor Girija Prasad es torna vegetarià, una gran sorpresa tant per a la seva dona com per a ell mateix. Per a unes poques hores de descans, s'acomiada per sempre dels ous remenats, del *biryani* de xai i dels bistecs.

Ella es lleva amb el primer indici de l'alba. Entra a la cuina i prepara un esmorzar molt elaborat. Hi ha nova vida en els seus moviments i un somriure amagat en el seu silenci. Ara que les matances s'han acabat, és hora d'estendre una bandera blanca en forma d'*aloo paratha*. Dues hores més tard, n'hi serveix i pregunta «Què et semblen?»

En Girija Prasad no pot evitar sentir-se inquiet, sense tenir-ne cap motiu. Finalment ha sortit el sol. La seva dona, que per primera vegada li ha preparat l'esmorzar, ha estat prou atrevida per col·locar-li un tovalló a la falda, passant a tocar de les seves espatlles i abocant-li l'alè càlid sobre la pell. Es deleix pel consol del greix barrejat amb carn, però al plat, no l'hi troba.

—Què et semblen? —li pregunta novament.

—Qui? —pregunta ell, desorientat.

—Els *parathas*.

—Perfectes.

Ella somriu i li serveix una segona tassa de te.

La Chanda Devi, la clarivident. Està a l'aguait dels espectres i gaudeix de la companyia laconica dels arbres. Els pot notar, els desitjos que ell no expressa. Però sap que per a ell és millor renunciar a la carn. El regne de la carn és tan efímer com poc fiable, sobretot quan se'l compara amb el regne de les plantes. La Chanda Devi ho ha vist tot, fins i tot els rius de sang que un dia s'escolaran del seu cos. La fa tenaç, aquest coneixement. La fa una esposa exigent.

Quan en Girija Prasad va anar a Oxford, va ser la primera vegada que se'n anava tot sol de casa seva, a Allahabad. Després de quatre dies

de viatge amb carruatges de cavalls, ferris i un tren, quan finalment es va asseure en el vaixell que el portaria a Anglaterra, havia abandonat els pots de marinats, els *ghee parathas* que podien sobreviure als éssers humans, imatges d'un assortiment de déus, i fotos familiars, fins i tot un retrat de la seva mare que ell mateix havia pintat.

Tot i que va ser un alleujament deixar els déus enrere, sobretot Rama, el fill obedienc que va deixar la seva dona sense tenir-ne un bon motiu, i el *baba* de la ribera que no era un déu, només un home senil i mort de gana, desfer-se del retrat de la seva mare havia semblat impossible sense desmuntar-se per l'emoció. Però també s'hauria desmuntat mirant-la fixament a la cara, oceans enllà. Per encarar la separació, hauria de començar una nova vida. Una vida que seria violentament diferent, només de pensar-hi ja se li feien morenes. Perdut en un oceà interminable, va caure en picat dins una clofolla de silenci. Les llàgrimes no vessades es van expressar amb un restrenyiment tenaç. En Girija Prasad, documentador diligent del regne vegetal, duia quilos de clova de plantatge per a aquest precís propòsit. També duia tulsí assecat, nim, gingebre, cúrcuma en pols, escorça de canyella i pebre molt per aturar altres indisposicions físiques. Quan va arribar a Dover, els duaners el van confondre amb un contrabandista d'espècies.

Al cap d'un dia de la seva arribada a Blimey College, Oxford, Girija Prasad Varma es convertí en *Vama*, batejat així per professors sense formació en noms hindús. Aquell mateix vespre va tastar l'alcohol per primera vegada i va trencar així el tabú mantingut al llarg de generacions de consumir coses *jhootha*, o «contaminades per la boca d'un altre». Quan van passar la gerra colossal de cervesa entre els nous, es va trobar davant de dues opcions: acceptar aquesta cultura incondicionalment o consumir-se per sempre a la cruïlla. Al seu escriptori no hi havia ni retrats ni deïtats per amonestar-lo. L'endemà al matí, tastaria els ous per primera vegada, i amb uns coquets amb la forquilla a l'esfera groga salada, n'observaria el tremolor. Aviat trobaria gust per una vida complexa i imprevisible.

Girija Prasad Varma, el primer acadèmic de la Commonwealth de l'Índia, va tornar a casa al cap de cinc anys amb una tesi doctoral

que va concloure amb dues paraules natal: *Jai Hind*. «Victòria de la nació Índia» és tal com va traduir les paraules per al seu supervisor. A petició del jove primer ministre de l'Índia, el 1948, el primer any d'independència, va rebre l'encàrrec d'establir el Servei Forestal Nacional.

La majoria de converses entre els bevedors de te a Allahabad giraven al voltant de teories inversemblants que ells vinculaven al solter il·lustre. Però per què triaria que el destinessin a les Andaman, es preguntaven les tietes, un lloc conegut només pels lluitadors per la llibertat exiliats i les tribus nues? Corria el rumor que no hi havia ni una sola vaca a l'illa i que la gent havia de recórrer a beure te negre.

Una de les bevedores de te, medalla d'or en matemàtiques i sànscrit, la Chanda Devi, es va tranquil·litzar. Les seves medalles l'aferaven com un cinturó de castedat. Tan sols un home més qualificat que ella s'atreviria a casar-se amb una dona intel·ligent. Si hagués pogut fer la seva, s'hauria casat amb un arbre. Li desagradaven els homes i les dones per igual, i els carnívors encara més, sobretot els que mengen bou. Però cap al 1948, fins i tot els misantrops es casaven, encara que fos només per augmentar la seva tribu.

La tasca de reunir-los li va tocar al *baba* vinclat i mort de gana que seia als marges del Sangam, la confluència del Ganges, el Yamuna, i el mític Saraswati. Els marges sorrencs estaven sempre plens de gom a gom amb devots que gemegaven, cantaven i resaven sorollosament, i enredaven així les granotes del lloc fent-los creure que era temporada de zel tot l'any.

La mare d'en Girija Prasad, que duia un *ghunghat*¹, va visitar el *baba* i li oferí plàtans i una garlanda de boixacs. Ella va tocar-li els peus i els seus neguits sortiren de tomballons. El seu fill era excepcionalment intel·ligent, excepcionalment qualificat, amb un futur excepcionalment brillant. També era excepcionalment ben plantat. Conservava els trets de la seva mare, i al seu pare només li havia manllevat la barbeta. Un devot tafaner va preguntar:

---

¹ Mocador que duen algunes dones casades al subcontinent indi per cobrir-se el cap i sovint la cara. (*N. de la T.*)